

KÚRIA

Bfv.I.550/2016/4. szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év június hó 21. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A sikkasztás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Kiskunhalasi Járásbíróság 6.B.376/2013/26/II. számú, valamint a Kecskeméti Törvényszék 3.Bf.279/2015/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

A Kiskunhalasi Járásbíróság a pótmagánvádló által - jogi képviselője útján - előterjesztett vádindítványa alapján eljárva a 2015. június 22. napján kihirdetett 6.B.376/2013/26/II. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében [Btk. 372. § (1), (2) bekezdés bc) pont, (5) bekezdés b) pont]; ezért egy év - végrehajtásában két év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén abból feltételes szabadságra a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követően bocsátható; rendelkezett a polgári jogi igény, az eljárási illeték, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

A védelmi fellebbezés alapján másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék a 2016. január 26. napján kihirdetett 3.Bf.279/2015/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; a terhelt cselekményét folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetéké

[Btk. 372. § (1) és (4) bekezdés a) pont] minősítette; a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés mértékét pedig hat hónapra, a próbaidő tartamát egy évre enyhítette és egyben a terheltet előzetes bírósági mentesítésben részesítette, mellőzte továbbá a felmerült bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezést. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozatokkal szemben a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozva.

Az indítványozó álláspontja szerint - szemben a jogerős ítéletekben megfogalmazottakkal - a tulajdonjog fenntartással vásárolt árunak a vételár kifizetése előtti beépítése önmagában a jogtalan eltulajdonítást és így módon a sikkasztást nem valósította meg, és a megrendelő tisztában is volt azzal, hogy az árut az alvállalkozó, illetőleg a megrendelő a szállítást követően még az áru ellentértékének kifizetése előtt felszereli, beépíti.

A szállítási szerződés II/7. pontjának második fordulatra, azaz arra is hivatkozott, hogy a szállított áru helyébe lépő bármilyen vagyoni érték a szállított áru fedezetéül szolgált, és ez megítélése szerint azt támasztja alá, hogy a szállító számított a tulajdonjog fenntartásával szállított áru felhasználására a vételár kifizetése előtt.

Nem vitatta ugyanakkor, hogy a tulajdonjog-fenntartással megvásárolt termék a vevő részére a vételár kifizetéséig idegen dolognak minősül, azonban álláspontja szerint az építőiparban szükségszerűen beépítésre kerülő ingóságok helyettesíthetőek, és csupán a terhelt szerződésszegő magatartása - a vételár kifizetésének elmulasztása - lett volna megállapítható, büntetőjogi felelőssége nem.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat helyezze hatályon kívül és a terheltet bűncselekmény hiányában mentse fel.

A pótmagánvádló jogi képviselője útján a felülvizsgálati indítványra észrevételeket tett.

Ebben a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találva arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet rögzíti: a beépítésről a sértettnek nem volt tudomása, és arra tekintettel, hogy a halasztott fizetés kedvezménye mellett a tulajdonjog-fenntartást kikötötték, e két rendelkezést együttesen kell értelmezni; a tulajdonjog fenntartására irányuló hatályos kikötésre tekintettel a dolog a birtokba adással nem került a vevő tulajdonába.

Utalt arra is, hogy önmagában a termék helyettesíthető voltából, illetőleg abból, hogy az értékesített áru sorsa a beépítés, még nem következik, hogy az ilyen dolgok tulajdonjogát az eladó ne tarthatná fenn a vételár kiegyenlítéséig.

Indítványozta ezért, hogy a Kúria a megtámadott ítéleteket hatályában tartsa fenn.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően a felülvizsgálati indítványban megjelölt okra figyelemmel bírálta felül; emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre is.

Ilyen eljárási szabálysértést azonban a felülbírált ügyben nem észlelt.

A Be. 416. § (1) bekezdésének -a felülvizsgálati indítványban is megjelölt - a) pontja szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint ugyanakkor a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó és a felülvizsgálati indítványban ez a tényállás nem támadható.

Erre figyelemmel a Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van, és a felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálhatók el. Ebből következően a bizonyítékok eltérő értékelésére, eltérő következtetés levonására, bizonyításra, illetve ilyen célból az ítélet hatályon kívül helyezésére nincs törvényes lehetőség.

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó jogerős ítéleti tényállás szerint a terhelt mint megrendelő 2015. augusztus 5. napján szállítási keretmegállapodást írt alá a sértett céggel. A szerződésben a szállító vállalta, hogy az általa forgalmazott villamossági termékeket 45 napos fizetési határidő mellett értékesíti a terhelt által képviselt kft.-nek.

A megállapodás II/7. pontjában a sértett kft. a kiszállított árun a tulajdonjogát a vételár kiegyenlítéséig fenntartotta. A terhelt tisztában volt a tulajdonjog fenntartásával, annak ellenére, hogy már a szerződés aláírásakor szándékában állt a leszállított termékek beépítése a vételár kiegyenlítése előtt, erről azonban a

sértetti képviselőt nem tájékoztatta.

A sértett kft. 2011. augusztus 9-e és 2011. szeptember 26-a között összesen 5.992.064 forint értékben szállított árut a terhelt által képviselt cégnek azzal, hogy valamennyi számla külön is tartalmazta a tulajdonjog fenntartására vonatkozó rendelkezést.

A terhelt az áru ellenértékét a sértettnek nem fizette ki, a termékeket azonban beépítette a vételár kiegyenlítése előtt, ezzel azokat a sértett mint tulajdonos jogos rendelkezése alól végleg elvonta, azokat eltulajdonította.

A Kúria töretlen gyakorlata szerint a tényálláshoz tartozónak kell tekinteni az ítélet indokolásának bármely részében szereplő minden olyan ténymegállapítást, ami az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (BH 2006.392.).

A Kúria ezért a tényállás részének tekintette az elsőfokú bíróság által megállapított tényt is (az elsőfokú ítélet 9. oldal második bekezdés), amely szerint nem tájékoztatta a terhelt a sértett kft. vezető beosztású és ezáltal érdemi kérdésekben döntéshozatalra jogosult tagjait az áru beépítéséről, tőlük erre engedélyt nem kért, és a beépítésről a sértett döntéshozatalra jogosult vezetőinek tudomása nem volt, továbbá akkor, ha ez felmerült volna, a szerződés aláírására a sértett részéről nem került volna sor.

A Btk. 371. § (1) bekezdése szerint sikkasztást követ el, aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik.

Az eltulajdonítás az eredeti tulajdoni állapot megszűnését jelenti, és ez akkor bűncselekmény, ha az eltulajdonításnak jogtalan, azaz azt sem jogszabály, sem az erre jogosult nem engedi meg.

Nem valósul meg sikkasztás, ha valaki az átruházásra irányuló megállapodás alapján a dolog tényleges birtokba vételével a tulajdont arra tekintet nélkül szerzi meg, hogy a vételárat kifizette volna. Amennyiben azonban a dolog a vételár kiegyenlítéséig szóló tulajdonjog- fenntartással megkötött szerződés alapján kerül az elkövető mint vevő birtokába, a vevő a vételár teljes kiegyenlítése előtt nem szerzi meg a tulajdonjogot, így módon a vételár teljes kifizetéséig sikkasztást követ el, ha az átvett dolgot eltulajdonítja.

Az irányadó tényállás szerint a felek között létrejött szállítási keretmegállapodás II/7. pontja alapján a sértett az áru tulajdonjogát a vételár teljes kiegyenlítéséig fenntartotta, így a leszállított áru tulajdonjoga az ellenértéknek számla szerinti kiegyenlítését követően szállhatott volna csak át a megrendelőre.

Így a terhelt azzal, hogy a kérdéses árut egy olyan építkezés során, amelyben kivitelezőként vett részt, a vételár kiegyenlítése nélkül beépítette, véglegesen megszüntette az eredeti tulajdoni állapotot, azaz azt eltulajdonította.

Töretlen a bírói gyakorlat annak megítélésében, hogy a sikkasztást jogtalan eltulajdonítással valósítja meg az a terhelt, aki a tulajdonjog fenntartását tartalmazó szerződés alapján a rábízott árut eltulajdonítja (BH 2006.276.).

Szemben a védő által kifejtettekkel - ahogy arra az eljáró bíróságok helyesen utaltak is - valamely termék szerződés alapján történő leszállítása még ráutaló magatartásként sem jelentheti a sértett beépítéshez történő hozzájárulását akkor sem, ha az munkaterületre történő is. A tulajdonjog fenntartására tekintettel ez irányadó annak ellenére, hogy az építőiparban köztudomású, miszerint az építkezéshez szükséges ingóságok rövid időn belül beépítésre kerülnek. A tulajdonjog fenntartása mellett a vevő nem jogosult arra, hogy az ingóságot beépítse; az számára idegen dolognak minősül, amíg a vételárat ki nem fizette.

A Kúria osztotta a másodfokú bíróság által kifejtetteket, amely szerint vizsgálni kell azt is, hogy az eladó és a vevő szándéka ténylegesen a tulajdonjog fenntartására irányult-e, azaz a sértett akár hallgatólagos, akár ráutaló magatartásával hozzájárult-e az alkatrészek beépítéséhez, azonban az építőiparban kialakult szokások, szállítási ütemezések csupán feltételezések a sértett szándékára vonatkozóan, amelyet a tények nem támasztanak alá.

Az irányadó - fentiekben idézett - tényállás ugyanis erre vonatkozóan egyértelműen rögzítette azt, hogy a terhelt nem tájékoztatta a sértett kft. vezető beosztású és ezáltal érdemi kérdésekben döntéshozatalra jogosult tagjait az áru beépítésére vonatkozó szándékáról, tőlük erre engedélyt nem kért, és akkor, ha ez felmerült volna, a szerződés aláírására a sértett részéről nem került volna sor.

A kérdéses szerződés mindenben megfelelt a megkötése időpontjában irányadó jogszabályoknak; az akkor hatályos Ptk. 386. § (1) és (2) bekezdése szerint az eladó a tulajdonjogot csak a szerződés megkötésekor, írásban és legfeljebb a vételár teljes kiegyenlítéséig tarthatta fenn és a vevő a tulajdonjog-fenntartás hatályossága idején a dolgot nem idegeníthette el és nem terhelhette meg.

A szállítási szerződés II/7. pontjának az indítványozó által hivatkozott második fordulata, amely szerint a szállított áru helyébe lépő bármilyen vagyoni érték a szállított áru fedezetéül

szolgál, nem jelenti azt, hogy a szállító számít a tulajdonjog fenntartással szállított áru felhasználására a vételár kifizetése előtt; ez a más okból történő károsulásra is fedezetet jelenthet.

Az irányadó tényállás szerint egyébként a keretszerződésen túlmenően a sértett által kiállított valamennyi számla tartalmazza a tulajdonjogot fenntartó rendelkezést.

Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok helyesen és törvényesen állapították meg, hogy a terhelt a jogtalan eltulajdonítással elkövette a terhére megállapított sikkasztás büntettét, és annak minősítése is törvényes..

A Kúria mindezekre figyelemmel - miután olyan eljárási szabálysértést nem észlelt, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria végzése elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés d) pontja kizárja. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel.

Budapest, 2016. június 21.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bíróági tisztviselő